

GAZETA LUBELSKA

Rok I **NIEZALEŻNE PISMO DEMOKRATYCZNE** Nr 305

Głos Polski zdecydował o siedzibie Narodów Zjednoczonych

Wywiad z ministrem Zygmuntem Modzelewskim

Wiceminister spraw zagranicznych Modzelewski, niezależnie od rozmów, które przeprowadził ostatnio z Bevinem, o czym doniosła prasa światowa, odbył również szereg posiedzeń w Foreign Office z jego zastępcami i szereg konferencji w brytyjskim Ministerstwie Skarbu.

Bezpośrednio po powrocie do Warszawy minister Zygmunt Modzelewski, który przewodniczył Komisji Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych, przyjął korespondenta dyplomatycznego PAP red. Mariana Woydyło, któremu udzielił wywiadu prasowego.

— Jakie znaczenie może posiadać dla nas Organizacja Narodów Zjednoczonych?

— Wystawiona na ciągłe niebezpieczeństwo agresji niemieckiej, wyniszczona wojną, 6-letnią okupacją niemiecką, Polska jest naturalnym sojusznikiem dobrze funkcjonującej organizacji Narodów Zjednoczonych, mogącej zagwarantować pokój i możliwość rozwoju każdemu krajowi. Dla Polski bodajże jak dla żadnego innego kraju, sprawa niepodzielności pokoju jest koniecznością. Po też niezależnie od swych życzeń sprowadzona do roli obserwatora, już w okresie konferencji w San Francisco polska opinia publiczna śledziła z dużą radością postępy w zakładaniu podwalin pod organizację Narodów Zjednoczonych, łącząc z nią swoje nadzieje na lepiej urządzony świat.

Obecnie, gdy delegacja polska bierze czynny udział w pracy komisji przygotowawczej, zainteresowanie w Polsce losami

organizacji Narodów Zjednoczonych wzrosło się jeszcze bardziej i niewątpliwie będzie jeszcze nadal wzrastało.

— Czego chcemy od powstającej organizacji Narodów Zjednoczonych?

— Chcemy sprawnego i sprawiedliwego działania, zapobiegającego możliwym sporom i zaognieniom stosunków międzynarodowych. Chcemy zgodnego współzycia wszystkich narodów miłujących pokój, a przede wszystkim harmonijnego działania wielkich mocarstw — podstawy pokoju światowego. Chcemy poszanowania praw narodów do wolności, a więc i naszych praw. Rozumiemy, że współzycie i współpraca narodów wymagają szczerzej wymiany zdań, która przy stosowaniu zasad sprawiedliwości, zgodnych z duchem czasu, może wiele przeszkód usunąć, dużo złego naprawić i stworzyć warunki międzynarodowego współzycia. Taka wstępna wymiana zdań odbyła się w czasie sesji Komisji Przygotowawczej, na której Polska reprezentowana była we wszystkich komisjach i podkomisjach, u których zadanie polegało na opracowaniu porządku obrad, wniosków i regulaminów dla walnego Zgroma-

żenia, jakie się odbędzie w styczniu.

— Jaka była taktyka delegacji polskiej w sprawie siedziby Narodów Zjednoczonych.

— Delegacja polska, wyrażając stanowisko Polski, kierując się dobrem ogólnym i wypowiedziała się za siedzibą Narodów Zjednoczonych w Europie, bo i Polska leży w Europie. Nie uczynimy z tego zasady, uważając, że mocarstwa amerykańskie, Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, winny przede wszystkim zająć należne im miejsce i mieć należny im głos w organizacji Narodów Zjednoczonych. Głosowaliśmy więc za Europą (Dalszy ciąg na str. 2-ej)

Przyjazd posła Bułgarii do Warszawy

WARSZAWA, 26.XII. (PAP). W dniu 22 bm. przybył do Warszawy poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Bułgarii dr Paweł Tagaroff, powitany w zastępstwie dyrektora protokołu dyplomatycznego MSZ przez naczelnika Wydziału Zachodniego dr Tadeusza Chromeckiego.

Z min. Tagaroffem przybył do Warszawy pierwszy sekretarz poselstwa dr Oboff.

Zwiększona pomoc UNRRA w 1946 r.

WARSZAWA, 26.XII. Agencja Reuter'a donosi z Waszyngtonu, że prezes organizacji UNRRA dr Lehman oświadczył, że w roku 1946 wysyłanie towarów do Europy będzie znacznie zwiększone. Działalnością UNRRA objęta zostanie Białoruś, Ukraina, Włochy, Finlandia, Austria oraz Korea.

Wielka Brytania i Stany Zjednoczone uznały Republikę Jugosławijską

LONDYN, 26.XII. (BBC). Rząd Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii przesłał na ręce ambasadora Jugosławii notę, w której zawiadamia o uznaniu obalenia królestwa i przejęcia władzy przez rząd republikański.

Od tej chwili Wielka Brytania mianować będzie ambasadorów nie przy osobie

króla, który przebywa obecnie w Londynie, lecz przy rządzie marszałka Tito.

Podobnej treści notę wystosował rząd Stanów Zjednoczonych, w której zaznacza jednak, że uznanie rządu marszałka Tito nie należy tłumaczyć jako popieranie jego polityki, metod rządzenia, czy ograniczania swobody obywateli.

Pomyślny rozwój rozmów w Moskwie

Minister Byrnes u Generalissimusa Stalina

LONDYN, 26.XII. Rozmowy trzech ministrów w Moskwie dobiegają końca. W dniu dzisiejszym opracowywany jest ostateczny tekst oficjalnego komunikatu o wyniku rozmów moskiewskich. Wezorem wczorajszym trzy ministrowie odbyli siedmiogodzinną rozmowę, która przyczyniła się w znacznej mierze do rozwiązania szeregu ważnych problemów. Prasa amerykańska wita z zadowoleniem przedwczorajszy komunikat w Moskwie o pomyślnym rozwoju rozmów trzech ministrów.

LONDYN, 26.XII. (BBC). Konferencja w Moskwie trwała przez okres świąteczny. W dniu wczorajszym minister Byr-

nes został przyjęty przez generalissimusa Stalina. Rozmowy toczyły się przez półtorej godziny w obecności komisarza Molotowa i ambasadora Harrimana.

Wezorem rano ambasador Harriman po dejmował na uroczystym śniadaniu członków konferencji.

Wczorajem w Wielkim Teatrze odbyło się przedstawienie baletowe pt. „Kopciuszek“, na którym byli obecni trzej ministrowie.

MOSKWA, 26.XII. Prasa całego świata wyraża swoje zadowolenie z powodu dotychczasowych wyników konferencji ministrów spraw zagranicznych w Moskwie. Panuje opinia, że tak, jak w sprawie zawarcia

umów pokojowych z Włochami, Rumunią, Bułgarią, Węgrami i Finlandią, ministrowie spraw zagranicznych trzech zwycięskich mocarstw potrafią szybko znaleźć właściwe rozwiązanie wszystkich innych interesujących wielką trójkę problemów. Przypuszcza się, że w ciągu najbliższych dwóch dni ukaże się oficjalny komunikat dotyczący dalszych wyników konferencji. W komunikacie ma być poruszona sprawa dalszej administracji Japonii oraz kwestia ostatnich wypadków w Persji.

PARYŻ, 26.XII. (Obsl. wł.). Zbliżający się koniec konferencji moskiewskiej wywołał ożywione komentarze na łamach dzisiejszej prasy paryskiej. „La Humanite“ m. in. pisze: „Nowy układ podpisany przez przedstawicieli 3 wielkich mocarstw wczoraj wieczorem w Moskwie, napelni radością serca wszystkich miłujących pokój. Jest on kłeską reakcji międzynarodowej, która usiłowała siać niezgodę wśród Narodów Zjednoczonych i jednocześnie dowodem tego, że przy dobrej woli nie ma przeszkód nie do przezwyciężenia“.

MOSKWA, 26.XII. (Obsl. wł.). Korespondent „Columbia Broadcasting System“ donosi: Ministrowie spraw zagranicznych trzech mocarstw spotkają się w Spirydónowce. Będzie to prawdopodobnie ostatnia sesja, jeżeli konferencja zakończy się dzisiaj, minister Byrnes odleci jutro do Waszyngtonu.

Przemówienie Dymitrowa

MOSKWA, 26.XII. (Obsl. wł.). Radia Moskwa podaje, że przywódca komunistów bułgarskich Dymitrow przemawiając przed Zgromadzeniem Narodowym wezwał do proklamowania republiki i zniszczenia monarchii.

Nowi kardynałowie

LONDYN, 26.XII. (BBC). W dniu 18 lutego odbędzie się nadzwyczajne zebranie konsystorza, na którym zostaną zatwierdzeni nowomianowani przez papieża kardynałowie w liczbie 32.

Jest to największa liczba kardynałów, jaką jednocześnie papież wyznaczył od 400 lat. Charakterystyczne jest, że Włosi, którzy otrzymywali najczęściej tytułów kardynalskich, obecnie otrzymali tylko jeden. Według doniesień korespondenta agencji Reutera, papież w dniu dzisiejszym ma o sobiście wyjaśnić naznaczenie tak wielkiej ilości kardynałów i uzasadnić swój wybór. Na kardynałów zostali mianowani: krakowski biskup książę Adam Sapieha, biskup Westminstera Graffin, trzech biskupów niemieckich, arcybiskup Nowego Jorku Spelman i inni.

Z ostatniej chwili

Układ moskiewski gwarantem pokoju

PARYŻ, 26.XII. (Obsl. wł.). Układ moskiewski został przez prasę amerykańską przyjęty jako zwiastun pokoju. „New York Times“ pisze w związku z tym: „Układ oznacza, że traktaty pokojowe, na których zostanie oparta organizacja Narodów Zjednoczonych, nie będą podyktowane jedynie przez siłę, lecz poddane pod sąd rozsądku i sumienia innych krajów sprzymierzonych, które brały czynny udział w wojnie.“

Zakończenie obrad Komisji Przygotowawczej O. N. Z.

LONDYN, 26.XII. (BBC). Po czterech tygodniach obrad Komisja Przygotowawcza zakończyła swoje prace. Przewodniczącą Komisji Przygotowawczej Zoulette

Angel wygłosił mowę końcową, w której podkreślił, że w pracach Komisji Przygotowawczej przyświecały ideały z San Francisco.

Przebieg obrad i wynik zadowoliły wszystkich. Przedstawiciel Chin Wellington Szu wniósł projekt wyrażenia podziękowania Komisji Przygotowawczej.

Na ostatnim posiedzeniu zatwierdzono protokół obrad i załatwiono następujące sprawy: sprawę powiernictwa, którą uważa się za bardzo pilną, następnie sprawę procedury odnoszącej się do porządku obrad na ogólnym zgromadzeniu. Postanowiono stworzyć sekretariat główny Komisji Przygotowawczej. Sekretarz generalny będzie wybierany na 5 lat na posiedzeniu komitetu. Praca sekretariatu będzie wynosiła 40 godzin tygodniowo. Do rozporządzenia sekretariatu jest formowany specjalny urząd informacyjny oraz radio.

Układ ten powinien położyć kres grywkom między 3 wielkimi mocarstwami i otworzyć pole do rzetelnej pracy nad pokojem i odbudową świata.

„New York Herald Tribune“ stwierdza, że konferencja moskiewska postępuje we dług wytycznych, zawartych w propozycjach Byrnesa, wysuniętych pod koniec rozmów londyńskich, co stanowi nowy krok naprzód do utrwalenia pokoju.

(Tekst układu podany w jutrzejszym numerze — Red.).

Doniesłe zadania przemysłu drzewnego

W drugim dniu zjazdu przemysłu drzewnego wygłoszone zostały referaty, które rozpatrywały wszystkie gospodarcze problemy związane z tym przemysłem.

Omawiając możliwości zatrudnienia i stan przemysłu drzewnego na ziemiach zachodnich inż. Mętrak stwierdził, iż zaledwie w 30 proc. został on wykorzystany.

Stosunek zatrudnienia sił roboczych polskich do niemieckich wynosi 1:3. W przybliżeniu przemysł drzewny Dolnego Śląska jest w stanie zatrudnić około 9.000 robotników, podczas gdy obecnie pracuje ponad 2.000.

Następny referent ob. Furmanek mówił o możliwościach sił roboczych, wskazał na konieczność sukcesywnego zastępowania robotników niemieckich polskimi, co w znacznym stopniu jest już zastosowane jak wynikało ze sprawozdań poszczególnych Zjednożeń.

Na szczególną uwagę zasługiwały referaty o kalkulacji i polityce cen, finansach i kontroli finansowej, organizacja zbytu i referat o zaopatrzeniu w surowce i materiały pomocnicze.

Omawiając sprawę finansów ref. dyr. Filipowicz przedstawił ciężką sytuację, w jakiej znajdowały się Zjednoczenia w chwili rozpoczęcia pracy. Dzięki energii kierownictwa, pełnej poświęcenia pracy robotników, którzy sami przeważnie remontowali maszyny, porządkowali tereny fabryczne, udało się unormować pracę w zakładach, ustalono ceny na ściśszych kalkulacjach i wprowadzono zdrowe podstawy do pracy zakładów.

W chwili obecnej wszystkie zakłady wykazują znaczną rentowność. Zrozumiałe jest, że Zjednoczenia operują często pożyczkami bankowymi, gdyż wykonanie zamówień wymaga nieraz wietu milionów. Jest to objaw normalny, gdyż na tych zasadach pracują wszystkie przemysły światła.

W zakończeniu dyskusji, która powstała wokół wygłoszonego referatu, dyr. Ferszt wyjaśnił, iż sprawa finansowania fabryk zniszczonych odbudowujących się, czy też już pracujących, została przyjęta w ramach centralnego planu Komitetu Ekonomicznego.

Ścisłe związana z produkcją jest kwestia zbytu, którą poruszono w następnym referacie. Referent dyr. Faberka przedstawił pion organizacyjny Centrali Handlowej w zależności od typu i zakresu opracowanych zamówień. Mówca wskazał na znaczenie Centrali Handlowej jako najwłaściwszej formy rozprowadzania produkowanych przez fabryki artykułów. Centrala Handlowa ma większe możliwości szukania dogodnych rynków zbytu dla swych artykułów, niż fabryka, może zawierać dogodniejsze dla siebie umowy, może nawet przyjąć fabrykę z pomocą finansową. Mając plan całorocznej pracy i podstawy finansowe przy rozwiązaniu kwestii transportu Centrala Handlowa jest w stanie planowo rozdzielić zamówienia między wszystkie fabryki. System ten jest tym słuszniejszy, iż wkrót-

ce spodziewany jest większy napływ zamówień z zagranicy i z wewnątrz kraju przez eksport gotowych fabrykatów.

W dyskusji na zjeździe zgodnie podkreślono, iż przemysłowcom drzewnym brama materiałów pomocniczych drzewnych i jakiegokolwiek odchylenie od obecnej struktury przyniosłoby tylko straty. Zjazd wykazał w pełni korzyści naszego nowego ustroju, dzięki któremu wszyscy fachowcy reprezentujący duże czy też małe zakłady, w jednakowym stopniu decydują o sposobie gospodarowania zakładami przez myślowymi, pracując razem dla dobra gospodarki państwowej. Zady z uczestników zjazdu przystępując do sprawozdań o poszczególnych Zjednożeniach miało możliwość skontrolować własną działalność.

Zamykając zjazd, przewodniczący dr Tuskiewicz jeszcze raz zaznaczył, iż obecnie przemysł drzewny wszedł w etap racjonalnej gospodarki. Na zjeździe wyłoniona została podkomisja kalkulacyjna, która opracowała w szczególności tezy referatu o kalkulacji i wypracowała dyrektywy jednolitej kalkulacji dla całego przemysłu drzewnego. (Mar)

Dr Tuskiewicz zabierając następnie głos omówił umowę zbiorową, stwierdzając niedociągnięcia konstrukcji, następnie zestawiał treść i charakter umów lokalnych porównując je z treścią ogólnopanstwową umowy zbiorowej.

Szczególne zainteresowanie zjazdu wywołała ze zrozumiałych względów sprawa przejścia przemysłu drzewnego do Ministerstwa Leśnictwa.

Wszystkie komórki przemysłowe, jak dotąd wcielone są do Ministerstwa Przemysłu. Tym samym i przemysł drzewny.

Uchwałą Komitetu Ekonomicznego przemysłu drzewny ma być wydzielony z Ministerstwa Przemysłu i wcielony do Ministerstwa Leśnictwa.

Porównując strukturę organizacji leśnictwa z organizacją przemysłu drzewnego, musimy dojść do wniosku, że chociaż drzewo pochodzi z lasu, to jednak organizacje te stanowią odrębne dziedziny.

Zdaniem naszym przemysł przetwórczy drzewny posiada tak wielką zdolność wytwórczą, iż winien być traktowany jako wyodrębniona jednostka.

Tak też się dzieje zagranicą. W Związku Radzieckim stanowi oddzielne ministerstwo. W innych krajach istnieją wydzielone resorty przemysłu drzewnego, posiadające odrębność organizacyjną.

Przemysł drzewny ma do wypełnienia obecnie kolosalne zadania. Wobec wyniszczenia lasów eksport surowca drzewnego jest niedopuszczalny. Przemysł krajowy będzie musiał wypełnić powstałą lukę. Jest to poważna pozycja, gdyż przed 1939 rokiem eksport surowca drzewnego wynosił 21 proc., a półfabrykatu 65 proc. Obecnie

Narady w sprawie współpracy kulturalnej polsko-radzieckiej

MOSKWA, 26.XII. (PAP). Dnia 21 grudnia odbyła się z inicjatywy ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Moskwie w Wszechzwiązkowym Towarzystwie Kulturalnej Łączności z Zagranicą narada w sprawie współpracy między Polską a Związkiem Radzieckim w dziedzinie muzyki i teatru.

Miejska Rada Narodowa zwróciła się do czynników rządowych o rewindykację skradzionych dzieł, a w wypadku niemożności odzyskania identycznych pozycji zbiorów, o zastąpienie ich równowartościowymi dziełami ze zbiorów niemieckich.

Rozwój Uniwersytetu im. Kopernika

TORUŃ, 26.XII. (PAP). Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika w Toruniu liczy w chwili obecnej 76 katedr. Z tej liczby wydział humanistyczny otrzymał 27 katedr, wydział matematyczno-przyrodniczy — 24, prawno-społeczny — 17, oraz wydział sztuki — 8 katedr. Przy katedrach pracuje 100 asystentów. Całość grona profesorskiego uzupełniają kilkadziesiąt wykładowców i 12 lektoratów.

Osadnictwo wojskowe

BYDGOSZCZ, 26.XII. Na tereny przewidziane dla osadnictwa wojskowego do centralnych punktów Starogard, Gozów, Zegań i Lignica przeniesione dotąd za pośrednictwem bydgoskiego oddziału PUR — 1.466 rodzin, na inne tereny 516 rodzin.

Pomorze

ma 8.100 warsztatów

BYDGOSZCZ, 26.XII. Liczba zarejestrowanych warsztatów rzemieślniczych z okręgu pomorskiej Izby Rzemieślniczej przekroczyła liczbę 8.100. Poza tym związki cechowe powstały w Toruniu, Bydgoszy, Grudziądzu, Włocławku, Inowrocławiu, oraz w innych większych miastach województwa pomorskiego.

Filmy brytyjskie w Polsce

WARSZAWA, 26.XII. W Warszawie został podpisany układ między brytyjskim Ministerstwem Informacji a polskimi biurami filmowymi, na mocy którego w najbliższym czasie do Polski będą przelane najnowsze filmy brytyjskie.

Państwowe Zakłady Samochodowe w Gdyni

GDYNIA, 26.XII. Państwowe Zakłady Samochodowe w Gdyni są w chwili obecnej główną składnicą samochodów, przychodzących w ramach dostaw UNRRA. W zakładach tych przeprowadza się prace montażowe, magazynuje się samochody i z kolei wydaje się na zasadzie zwolnień Komitetu Ekonomicznego przy Radzie Ministrów. Na podstawie asygnat wydano 1.500 wozów.

Z chwilą przejścia zadania rozdziału samochodów UNRRA przez Centralę Zhyta

Samochodów, Państwowe Zakłady Samochodowe zajmować się będą tylko produkcją nowego typu polskich wozów.

Zabezpieczenie mostów

WARSZAWA, 26.XII. Na terenie całego kraju trwają wyteżone prace mające na celu zabezpieczenie mostów przed ruszeniem lodów. Znaczną część mostów jest już zabezpieczona całkowicie. Na najbardziej zagrożonych odcinkach zapewniono współpracę saperów Wojska Polskiego.

Akcja pomocy dla dotkniętych klęską wojny powiatów woj. rzeszowskiego

WARSZAWA, 26.XII. (PAP). W związku z konferencją, jaka odbyła się ostatnio w Rzeszowskim Urzędzie Wojewódzkim z udziałem przedstawicieli władz państwowych i samorządowych oraz organizacji społecznych i politycznych, Ministerstwo Apropiacji i Handlu postanowiło udzielić doraźnej pomocy apropwizacyjnej 6 najbardziej dotkniętym działaniami wojennymi

mi powiatom województwa rzeszowskiego. Akcją tą objęte zostało 130.000 osób, w tej liczbie 40.000 dzieci zamieszkałych w powiatach: Dębica, Jasło, Krosno, Sanok, Mielec i Kolbuszowa.

Na cel powyższy Ministerstwo Apropwizacji i Handlu zwolniło do dyspozycji Wojewódzkiego Wydziału Apropwizacji i Handlu w Rzeszowie następujące ilości artykułów żywnościowych i przemysłowych: 6.500 ton ziemniaków, 260 ton śledzi, 1.300 ton mąki żytniej razowej, 65 ton cukru, 32,5 ton kawy zbożowej, 130 ton plątków kartoflanych, 260.000 pudełek sapałek oraz wyłącznie dla dzieci 40 ton mleka w proszku.

Uprawnionymi do korzystania z tej pomocy są mieszkańcy wyżej wymienionych powiatów, którzy nie korzystają z zaopatrzenia kartkowego, a mianowicie: rolnicy, których gospodarstwa zostały całkowicie zniszczone w czasie wojny i ludność wiejska, pozostająca bez pracy nie z własnej winy. Dla uprawnionych ustalone zostały następujące normy przydziałowe: po 50 kg ziemniaków, 2 kg grochu, 0,5 kg soli, 0,5 kg mydła, 1 kg śledzi, 1 kg mleka w proszku, 10 kg mąki żytniej razowej, 1,2 kg cukru, 0,250 kg kawy zbożowej, 1 kg plątków kartoflanych i 2 pudełka sapałek.

Uruchomienie placówek wywiadu rewind.

WARSZAWA, 26.XII. Celem wykorzystania tej akcji rewindykacyjnej spostrzeżeń repatriantów z zachodu odnośnie niemieckiego wywiezionego w okresie okupacji, Biuro Odszkodowań Wojennych przy Prezydium Rady Ministrów zorganizowało na terenie całego kraju placówki, przyjmujące informacje rewindykacyjne.

Repatrianci mają możliwość zgłaszania swych spostrzeżeń w każdym starostwie powiatowym lub grodzkim, otrzymując pisemne potwierdzenie o spełnieniu obowiązku obywatelskiego.

O odzyskanie zrabowanych dzieł sztuki

KRAKÓW, 26.XII. (PAP). Jak oświadczył prezydent m. Krakowa S. Wołas na posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej, nowoczesny gmach Muzeum Narodowego zostanie niebawem oddany ponownie do użytku Zarządu Miejskiego. Odzyskanie tego gmachu wiąże się ściśle z zamierzeniami Miejskiej Rady Narodowej, która wszczęła kroki celem odzyskania dzieł sztuki, zrabowanych podczas wojny przez Niemców.

Poszczególne muzea i zbiory krakowskie straciły w ciągu okupacji kilkaset eksponatów, na łączną sumę kilku milionów złotych w walucie przedwojennej. Eksponaty te zrabowali Niemcy bądź oficjalnie drogą zalegalizowanych „zabezpieczeń”, bądź też drogą zwykłego rabunku poszczególnych wyków i sygnatury partizantów.

